

Література

- Мельник, Н. (2021). Підготовка педагогічних працівників у системі післядипломної освіти до реалізації нових державних нових державних стандартів. *Нова педагогіка*, 4(108), 11–15.
- Щур, В. А. (2022). Обґрунтування педагогічних умов формування методичної компеттності майбутніх учителів початкових класів. *Інноваційна педагогіка*, 50(2), 129–136.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ В ОСВІТІ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Олена Локшина, д. пед. н., проф.,

член-кореспондент НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є огляд системи забезпечення справедливості освітніх систем європейських країн. Дослідження є теоретичним. Ключовими методами обрано аналіз, порівняння, синтез для демонстрації набутого в результаті дослідження знання.

Констатовано, що справедливість розглядається ЄС ключовою умовою, що має забезпечити система освіти для розвитку талантів та реалізації потенціалу особистості незалежно від соціального походження. В європейському освітньому просторі справедливість визначається як ступінь, до якої індивідууми можуть скористатися перевагами системи освіти з точки зору можливостей, доступу, ставлення та результатів. Справедливі освітні системи забезпечують, щоб результати освіти не залежали від соціально-економічного походження та інших факторів, які формують несприятливе освітнє середовище (European Commission, 2006).

На рівні шкільної освіти складовими концепту справедливості називаються: інклюзія, яка передбачає, що всі учні отримують хоча б мінімальний обсяг якісної освіти, та неупередженість, коли успішність учня більшою мірою залежить від його/її соціально-економічного походження.

Розкрито фактори, які потенційно впливають на рівень справедливості шкільної освіти. Це: наявність різних типів шкіл, існуюча політика вибору батьками школи для навчання; другорічництво; рівень шкільної автоно-

мії; формат підзвітності школи; політика підтримки неблагополучних шкіл; підтримка учнів з низькою успішністю; заходи, спрямовані на розширення можливостей для навчання учнів; рівень охоплення дітей дошкільним вихованням; фінансування шкільної освіти.

Охарактеризовано індикатори, які визначають рівень справедливості на рівні шкільної освіти в європейському освітньому просторі:

- інклюзія в початковій освіті: розрив в успішності між учнями з низькими та високими показниками в 4 класі;
- інклюзія в середній освіті: розрив у досягненнях між учнями з низьким та високим рівнем успішності серед 15-річних;
- справедливість: кореляція між кількістю книжок вдома та успішністю учнів, початкова та середня освіта разом узяті.

Розкрито, що в Європі до справедливих віднесено системи освіти Албанії, німецькомовної громади Бельгії, Боснії та Герцеговини, Данії, Естонії, Латвії, Литви, Норвегії, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (Уельсу та Шотландії), Фінляндії, Хорватії та Чорногорії (Horváth et al., 2020).

Зроблено висновок, що концепт справедливості є важливою складовою політики ЄС в галузі освіти і навчання. Чинна система забезпечення справедливості в освіті потребує подальшого дослідження для окреслення можливостей використання в Україні в умовах інтеграції в європейський освітній простір.

Ключові слова: європейський освітній простір, справедливість, показники, ЄС.

Література

- Локшина, О. (2019). Стратегічні орієнтири міжнародних організацій у галузі освіти. Український педагогічний журнал. (2), 5–14. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-5-14>
- European Commission. (2006). Communication from the Commission to the Council and to the European Parliament Efficiency and Equity in European Education and Training Systems. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0481:FIN:EN:PDF>
- Horváth, A., Krémó, A., & Sigalas, E. (2020). Equity in school education in Europe : Structures, policies and student performance (T. Parveva, Ed.). European Education

and Culture Executive Agency, Eurydice, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2797/286306>

Lokshyna, O. & Topuzov, O. (2021) COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*, 39, 207–230. <https://doi.org/10.18820/2519593x/pie.v39.i1.13>

ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНІХ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: ВІДМІННОСТІ У ПОГЛЯДАХ АДМІНІСТРАТОРІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тетяна Лукіна, д. держ. упр., проф.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Однією з поширених тенденцій розвитку освітніх систем більшості країн світу стало запровадження процедур внутрішнього оцінювання (самооцінювання) закладом освіти результатів своєї освітньої та управлінської діяльності. Успішна реалізація цих процесів безпосередньо пов'язана з проведенням процедур вимірювання (Лукіна, 2007) та управління якістю освіти (Лукіна, 2008), передбачає розвиток лідерського потенціалу та підвищення професійної компетентності педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), зокрема удосконалення навичок проведення аналітико-оціночної діяльності адміністраторами (директорами та їх заступниками) шкіл як необхідної умови реалізації завдання запровадження самооцінювання результатів діяльності закладу освіти.

Дослідниками було доведено наявність зв'язку між ставленням керівників шкіл до оцінювання (заохоченням до професійного розвитку педагогів, колегіальністю у прийнятті рішень, залученням до всіх процедур вчителів, учнів і батьків тощо) та високими результатами навчання (Rivera, 2017), а також наголошувалося на необхідності оцінювання управлінської компетентності керівника (Álvarez, 2020).

Метою нашого дослідження було з'ясування того чи є відмінності у трудності об'єктивного оцінювання різноманітних характеристик освітніх та управлінських процесів адміністраторами ЗЗСО залежно від їх посади (директора і заступника директора).